

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. D. Magistri Petri Lombardi Novariensis Episcopi
Parisiensis. Sententiarvm Libri IV. quibus vniuersæ
Theologiæ summa continetur**

Petrus <Lombardus>

Mogvntiæ, 1632

De forma in qua venit. De calliditate serpentis. Vtrum elegerit serpentem,
vt per eum tentaret diabolus. B

urn:nbn:de:hbz:466:1-38829

1. Cor. 15 f.

duplici natura compactus est homo, ita illi duo bona conditor à principio præparauit, vnum temporale, alterum æternum, vnum visibile, alterum inuisibile, vnum carni, alterum spiritui. Et quia primum est quod est animale, deinde quod est spirituale, temporale ac visibile bonum prius dedit. Inuisibile autem & æternum promisit, & meritis quærendum proposuit. Ad illius autem custodiam quod dederat, & ad illud promerendum quod promiserat, naturali ratione in creatione animæ hominis inditæ, quia poterat inter bonum & malum discernere, præceptum addidit obedientiæ, & per cuius obseruantiam datum non perderet, & promissum obtineret, vt per meritum veniret ad præmium.

DE INVIDIA DIABOLI QVA AD HOMINEM tentandum accessit.

DISTINCT. XXI.

De hominis lapsu, seu peccato primorum parentum, & eorum tentatione.

Videns igitur diabolus hominem per obedientiam humilitatem posse ascendere, vnde ipse per superbiam corruerat, inuidit ei: & quia prius per superbiam diabolus fuerat idem deorsum lapsus: & zelo inuidiæ factus est sathan, id est, aduersarius. vnde & mulierem tentauit, in qua minus quam in viro rationem vigere nouit. Eius enim malitia ad tentandum virtutem timida, humanam naturam in ea parte vbi debilior videbatur, aggressa est: vt si forte illic aliquatenus præualeret, postmodum fiducialius ad alteram, quæ robustior fuit, pulsandam, vel potius subuertendam accederet. Primum ergo solitariam fœmineam explorauit, vt in ea primum omnem suæ tentationis vim experiretur.

Quare in aliena forma venit.

Sed quia illi per violentiam nocere non poterat ad fraudem se conuertit, vt dolo hominem supplantaret, quæ virtute superare nequiret. Ne autem fraus illi nimis manifestaretur, in sua specie non venit,

neg

nes aperte cognosceretur, & ita repleretur: iterū
ne nimis occulta foret fraus eius, quæ cauere non
posset, & homo simul videretur iniuriam pati si
taliter circumueniri permetteret eum Deus, vt
præ cauere non posset: in aliena quidem forma ve-
nire permissus est Diabolus: sed in tali, in qua eius
malitia facile posset deprehendi: Vt ergo in pro-
pria forma non veniret, voluntate sua propria fa-
ctū est: vt autē in forma suæ malitiæ cōgruēti ve-
niret, diuinitus factum est. Venit ergo ad hominē
in serpente: q̄ forte si permetteretur, in columbæ
specie venire maluisset. Sed non erat dignum vt
sp. malignus illam formam homini odiosam fa-
ceret, in qua sp. S. appariturus erat. Non ergo nisi
per serpentē, tentare permissus fuit diabolus: vt
per illud q̄ foris erat, astutiam tentantis animad-
uertere sc̄mina quiret. diabolus enim p̄ serpentē
tentabatur. Ideoq; serpens dictus est esse callidior
cunctis animalibus terrę: quia vt ait Augustinus
Mali angeli licet superbia deiecti, natura tamē sūt
excellētiore omnib. bestiis propter eminenti-
am rationis, quamuis serpens non rationali ani-
ma sed sp. diabolico possit sapiētissimus dici: Non
ergo mirum si diabolus spiritu suo implens ser-
pentem sicut vates implebat, sapiētissimum red-
diderat omnium bestiarum: quem tamen ad ten-
tandum nō elegit diabolus, sed per quod animal
permissus fuit, tentauit. Vnde Aug. super Genes.
Non est putandum. q̄ diabolus serpentem per quē
tentaret elegerit, sed cum decipere cuperet, non
potuit, nisi per quod animal posse permissus est.
Nocendi enim voluntas inest cuique à se, sed pote-
stas à Deo. Sic autem loquebatur diabolus per ser-
pentem ignoratē, sicut per energumēnos vel pha-
naticos loquitur. Serpente. n. velut organo est vsus,
mouens naturam eius ad exprimendū sonos ver-
borū & signa, quibus suam monstraret voluntatē.

*Aug. super
Gen. lib. 11.
c. 1. ad prin.
Ibid. paulo
inferius.*

*Aug. ca. 3. in
prim. lib. 11.*

*Li. 60. c. 27.
ad princip.*

*Li. 60. cap. 2.
in princip.
ca. 29. eius-
dem lib. in
principio.*

Ser-

Num. 21.
Ibid. paulo
inferius.

Serpens ergo nec verba intelligebat, nec rationalis est factus: callidissimus tamē est dict⁹, propter astutiam diaboli. Locut⁹ est autem sicut asina Balaam: sed hoc diabolicum, illud angelicum fuit: boni enim & mali angeli similiter operantur. Hic quæri solet, quare mulier non horruit serpentem. Quod cum nouerit creatum esse, ipsum etiam officium loquendi a Deo accepisse putauit.

De modo tentationis.

Aug. c. 30.
super Gen.
lib. 11.

Genes. 3. a

Tentatio autem hoc modo facta est: Stans coram fœmina hostis superbus, non audet in verba persuasionis exire, metuens deprehendi: sed sub interrogatione eam aggreditur, vt ex responsione colligere, qualiter in malitia procedere posset. Cur, inquit, præcepit vobis Deus, vt non comederetis de omni ligno paradyfi? Cui respondit mulier: De fructu lignorū quæ sunt in paradyso vescimur: de fructu vero ligni quod est in medio paradyfi, præcepit nobis Deus, ne comederemus, & ne tangeremus, ne forte moriamur. In quo verbo dedit locum tentanti cum dixit, ne fortè moriamur: vnde mox diabolus dixit ad mulierem: Nequaquam moriemini, scit enim Deus quod in quacunq; die comederitis ex eo, aperiēter oculi vestri, & eritis sicut dii, scientes bonum & malum. Attende ordinem ac progressum humanæ perditionis. Primo Deus dixerat: Quacunq; die comederitis ex eo, morte moriemini. Deinde mulier dixit: Ne fortè moriamur. Nouissime serpens dixit: Nequaquam moriemini. De⁹ affirmavit, mulier quasi ambigendo illud dixit, diabolus negavit: quæ ergo dubitauit, ab affirmante recessit, & neganti appropinquauit.

Genes. 3. 4.

De versutia diaboli, qui id facilius persuadendum, malum remouit, & bonum in pollicito duplicauit.

Qui ad suam persuasionem pleniter suffulcendam, i. vt malū quod intēdebat libere persuaderet,